

NANOS

Patient

Brochure

Myasthenisgravis

Copyright © 2015. North American Neuro-Ophthalmology Society. All rights reserved. These brochures are produced and made available "as is" without warranty and for informational and educational purposes only and do not constitute, and should not be used as a substitute for, medical advice, diagnosis, or treatment. Patients and other members of the general public should always seek the advice of a physician or other qualified healthcare professional regarding personal health or medical conditions.

โรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (Myasthenia Gravis)

โรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (Myasthenia Gravis; MG) เป็นโรคภูมิคุ้มกันผิดปกติไปทำลายตัวรับสัญญาณประสาทที่อยู่บนกล้ามเนื้อของตัวเองทำให้เกิดอาการกล้ามเนื้ออ่อนแรง เนื่องจากไม่สามารถรับสัญญาณประสาทที่กระตุ้นให้กล้ามเนื้อหดตัวได้ หากกล้ามเนื้อเปลือกตาอ่อนแรงจะทำให้เกิดหนังตาดก หากกล้ามเนื้อตาที่ช่วยในการกลอกตาผิดปกติจะทำให้ผู้ป่วยมองเห็นภาพซ้อน อาการหนังตาดกและเห็นภาพซ้อนจะรุนแรงไม่เท่ากันในวัน อาการจะแย่ลงในตอนเย็นหรือเมื่อผู้ป่วยอ่อนเพลีย

กายวิภาค

ในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อแต่ละมัด สมองต้องส่งสัญญาณประสาทไปตามเส้นประสาท และจะเกิดการกระตุ้นการหลั่งสารสื่อประสาทที่บริเวณรอยต่อระหว่างเส้นประสาทและกล้ามเนื้อ สารสื่อประสาทนี้จะไปส่งสัญญาณที่ตัวรับสัญญาณบริเวณกล้ามเนื้อแต่ละมัดเพื่อให้กล้ามเนื้อเกิดการหดตัว ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) เมื่อปลายประสาทเกิดการหลั่งสารสื่อประสาทออกมา จะไม่สามารถส่งสัญญาณสู่ตัวรับบนกล้ามเนื้อได้ เนื่องจากร่างกายได้สร้างแอนติบอดีมาขัดขวางและทำลายตัวรับสัญญาณบนกล้ามเนื้อไป การออกแรงซ้ำๆของกล้ามเนื้อมัดนั้นๆจะทำให้อาการอ่อนแรงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นกล้ามเนื้อที่ทำงานมาก, ทำงานต่อเนื่องตลอดเวลา ก็จะแสดงอาการได้บ่อย เช่น กล้ามเนื้อเปลือกตา (ทำให้เกิดอาการหนังตาดก) และกล้ามเนื้อตา (ทำให้เกิดตาเหล่เห็นภาพซ้อน) อย่างไรก็ตามกล้ามเนื้อทุกส่วนในร่างกายสามารถเกิดความผิดปกติจากโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) ได้ทั้งหมด

พยาธิสภาพ

ในปัจจุบันยังไม่สามารถอธิบายสาเหตุของความผิดปกติของระบบภูมิคุ้มกันที่ไปทำลายตัวรับสัญญาณบนกล้ามเนื้อได้อย่างชัดเจน ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) อาจพบความผิดปกติและโรคจากภูมิคุ้มกันตัวเองชนิดอื่น ๆ ร่วมด้วยได้ เช่น โรคตาจากไทรอยด์ (Thyroid orbitopathy) โรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) จะสามารถดีขึ้นได้เองแล้วอาจกลับเป็นซ้ำได้อีกคล้ายกับโรคภูมิคุ้มกันตัวเองชนิดอื่น ๆ เมื่อเวลาผ่านไปการดำเนินโรคจะต่างกันไปในแต่ละบุคคล บางรายอาการจะดีขึ้นได้ แต่ในผู้ป่วยบางกลุ่มอาการอาจจะคงอยู่หลายปีหรือตลอดไป

อาการ

อาการที่พบบ่อยที่สุดของโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) คือ อาการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อที่ช่วยยกเปลือกตาและกล้ามเนื้อตา ทำให้เกิดหนังตาดกและเห็นภาพซ้อน แต่อาจเกิดความผิดปกติของกล้ามเนื้อส่วนอื่นของร่างกายได้ เช่น กล้ามเนื้อที่ช่วยในการกลืนและการหายใจ ดังนั้นอาการที่สำคัญและต้องได้รับการดูแลอย่างเร่งด่วน คืออาการหายใจผิดปกติและกลืนลำบาก โรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงนี้ไม่ทำให้เกิดอาการชาหรือเจ็บปวด หากผู้ป่วยมีอาการเจ็บปวดร่วมด้วยควรต้องได้รับการสืบค้นสาเหตุอื่น ๆ ต่อไป

อาการแสดง

อาการแสดงที่ตรวจพบโดยจักษุแพทย์ได้บ่อยที่สุด คือ หนังตาดก และตาเหล่ การกลอกตาผิดปกติในกลุ่มผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) นี้จะวินิจฉัยได้ยาก ผู้ป่วยบางรายอาจมีความผิดปกติของการกลอกตานำมาก่อนการวินิจฉัยได้นานเป็นปี โดยที่ผลการตรวจร่างกายในการพบแพทย์ครั้งแรกก่อนปกติได้

การวินิจฉัย

โรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) จะสามารถยืนยันการวินิจฉัยได้โดยการตัดชิ้นเนื้อของกล้ามเนื้อไปตรวจแล้วพบว่าปริมาณของตัวรับสัญญาณประสาทบนกล้ามเนื้อลดลง แต่ในผู้ป่วยส่วนใหญ่แล้วมักสามารถให้การวินิจฉัยได้โดยไม่ต้องอาศัยการตัดชิ้นเนื้อ การตรวจเลือดสามารถช่วยในการวินิจฉัยได้ แต่พบว่าประมาณ 50 % ของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) ที่มีอาการเฉพาะที่ตาจะไม่พบความผิดปกติของผลเลือด ดังนั้นการตรวจพบผลเลือดปกติจึงไม่สามารถตัดการวินิจฉัยโรคนี้ออกไปได้ การตรวจด้วยวิธีฉีดสารเทนซิลอน (Tensilon มีฤทธิ์ลดการกำจัดสารสื่อประสาทที่รอยต่อระหว่างเส้นประสาทและกล้ามเนื้อ) เข้าไปสู่เส้นเลือดดำจะพบว่าผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) มีอาการกล้ามเนื้ออ่อนแรงดีขึ้นอย่างชัดเจนทันที เช่น ตรวจพบหนังตาดกขึ้นได้ปกติหรือกลอกตาได้ปกติทันทีหลังฉีดยาจะช่วยในการยืนยันการวินิจฉัย แต่อาจแปลผลได้ยากในผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง การตรวจด้วยน้ำแข็ง (Ice test) หรือการนอนหลับพัก (Sleep test) อาจช่วยในการวินิจฉัยได้ หากผู้ป่วยมีอาการอ่อนแรงดีขึ้นชัดเจนหลังนอนพักหรือหลังใช้น้ำแข็งในการตรวจ วิธีสุดท้ายที่ช่วยในการวินิจฉัยได้อย่างละเอียดและมีความไวสูง คือ การตรวจการนำกระแสประสาทจากเส้นประสาทสู่กล้ามเนื้อ (Electromyogram; EMG) แต่วิธีนี้ต้องอาศัยอุปกรณ์ที่มีความยุ่งยากจึงใช้ในการตรวจไม่บ่อยนัก

การพยากรณ์โรค

โรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) คล้ายกับโรคภูมิคุ้มกันตัวเองผิดปกติ (autoimmune conditions) ทั่วไปที่อาจมีอาการเพิ่มขึ้นและสามารถดีขึ้นได้เอง อาการอาจรุนแรงขึ้นจากการกระตุ้นด้วยการใช้ยาปฏิชีวนะและยาบางกลุ่ม ดังนั้นผู้ป่วยควรแจ้งแพทย์ที่ทำการรักษาทุกครั้งว่าตนเองป่วยเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG)

การรักษา

โรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) สามารถรักษาได้ด้วยยาที่มีฤทธิ์ลดการทำลายสารสื่อประสาทที่บริเวณรอยต่อระหว่างเส้นประสาทและกล้ามเนื้อ เพื่อช่วยลดอาการกล้ามเนื้ออ่อนแรง แต่อาจได้ผลลดอาการหนึ่งตาตกและภาพซ้อนได้ไม่คืนัก ยาอยู่ในรูปยาเม็ดสำหรับรับประทาน การผ่าตัดต่อมไทมัสอาจมีประโยชน์ในผู้ป่วยบางราย ดังนั้นผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) ควรได้รับการตรวจหาภาวะต่อมไทมัสโตผิดปกติด้วยการเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ทรวงอก (CT chest) การใช้ยาสเตียรอยด์หรือยากลุ่มอื่นๆสามารถช่วยลดอาการกล้ามเนื้ออ่อนแรงได้ แต่มักจำเป็นต้องใช้ยาดูติดต่อกันเป็นเวลานาน ดังนั้นผู้ป่วยควรปรึกษาแพทย์เพื่อประเมินประโยชน์ที่จะได้รับ เปรียบเทียบกับผลข้างเคียงจากยาก่อนตัดสินใจเริ่มยาเสมอ

คำถามที่พบบ่อย

ทำไมถึงเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG)

ในปัจจุบันยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคภูมิคุ้มกันตัวเอง รวมถึงโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) อย่างแน่ชัด มีการตั้งสมมติฐานว่าการกระตุ้นด้วยสิ่งแปลกปลอมจากภายนอก เช่น ไวรัส อาจเป็นสาเหตุให้ระบบภูมิคุ้มกันของตัวเองไปทำลายตัวรับสัญญาณประสาทที่กล้ามเนื้อได้

มีการรักษาที่หายขาดสำหรับโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) หรือไม่

ในปัจจุบันยังไม่มีการรักษาที่หายขาดสำหรับโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) การรักษาด้วยยาจะสามารถช่วยเพิ่มการทำงานของกล้ามเนื้อได้ แต่จำเป็นต้องได้รับการปรับขนาดยาเป็นระยะๆตามระดับความรุนแรงของโรคที่เปลี่ยนไป ยากลุ่มที่มีผลต่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายพบว่ามีประโยชน์ในการรักษาโรคนี้ด้วย

ผู้ป่วยมีโอกาสที่จะเกิดภาวะกล้ามเนื้ออ่อนแรงบริเวณอื่นๆนอกจากกล้ามเนื้อตามากแค่นั้น

โรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (MG) มีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบต่อกล้ามเนื้อบางกลุ่มโดยเฉพาะ ได้แก่ กล้ามเนื้อเปลือกตา และกล้ามเนื้อที่ใช้ในการกลอกตา หากผู้ป่วยมีเพียงอาการที่ตาโดยไม่มีอาการอ่อนแรงของกล้ามเนื้ออื่นๆทั่วตัวเป็นเวลาเกิน 2 ปี ผู้ป่วยรายนั้นจะมีโอกาสเกิดการอ่อนแรงของกล้ามเนื้ออื่นๆนอกเหนือจากกล้ามเนื้อที่ตาน้อยมาก แต่อย่างไรก็ดีผู้ป่วยควรรีบแจ้งให้แพทย์ทราบทันทีหากเริ่มมีอาการเหนื่อย หายใจไม่สะดวกหรือกลืนลำบากภายหลัง